

Rapport

efter kvalitetsgranskning av
Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3
vid den fristående grundskolan Barsebäcks
Montessoriskola i Kävlinge kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Barsebäcks Montessoriskola

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3 under november 2011-mars 2012. Granskningen vid Barsebäcks Montessoriskola i Kävlinge kommun ingår i detta projekt.

Barsebäcks Montessoriskola besöktes den 27-28 mars samt den 2 april 2012. Ansvariga inspektörer har undervisningsrådet Cecilia Rösténus och utredare Ester Alavei varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen genomförs i totalt 31 kommunala skolor och 4 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Barsebäcks Montessoriskola

Skolenhetens namn: Barsebäcks Montessoriskola	Antal elever
Förskoleklass	23
Grundsärskola	1
Grundskola	138
Totalt antal elever:	162
Antal elever i årskurs 1-3	65
Antal elever i årskurs 3	19

Barsebäcks Montessoriskola är en fristående grund- och särskola i Kävlinge kommun som erbjuder utbildning i förskoleklass till och med årskurs 9 respektive 10 (för särskoleelever). Skolan är belägen i Barsebäcks by och verksamheten omfattar även ett fritidshem. Skolans inriktning är allmän och skolans profil är montessoripedagogik. I och med innevarande läsår har en helt nybyggd skola tagits i bruk.

Huvudman för skolan är Barsebäck Montessori ekonomisk förening, med organisationsnummer 769600-6191.

Skolverket godkände den 6 december 2002 (dnr 2002:1077) att utbildning avseende förskoleklass och grundskola årskurserna 1-9 får bedrivas från och med läsåret 2003/04.

Skolverket beslutade den 29 mars 2003 (dnr 2002:1077) att det fanns särskilda skäl till att skolan under ett uppbyggnadsskede kunde medges ha färre än 20 elever. Skolans verksamhet startade läsåret 2003/2004.

Skolverket beslutade den 29 september 2005 (dnr 2005:167), efter genomförd inspektion, att återkalla godkännandet för årskurserna 7-9, eftersom det inte utnyttjats sedan skolan startade sin verksamhet och inte heller skulle komma att utnyttjas under de kommande åren.

Skolinspektionen godkände den 13 januari 2010 (dnr 2009:984) en utökning med årskurserna 7-9.

Skolinspektionen godkände också den 13 januari 2010 (dnr 2009:1115) skolan som en fristående särskola i Kävlinge kommun. Enligt beslutet föreligger särskilda skäl för att elevantalet får understiga 20 elever. Verksamheten avser individintegrering av särskoleelever i grundskola med en högsta omfattning av tre elever.

Resultat

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanerna.

Vid Barsebäcks Montessoriskola pågår ett arbete med att utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån den nya läroplanen för grundskolan, Lgr 11. Rektorn uppger i intervjun att under läsåret 2010/2011 startades en utbildning för samtlig personal då lärarna har arbetat med att sätta sig in i Lgr 11 och bland annat använt Skolverkets stödmaterial. Vid dessa tillfällen har lärarna också diskuterat likheter och skillnader i de tidigare gällande kursplanerna och jämfört med de nu gällande kursplanerna. Vidare har utbildningstillfällena även haft fokus på upprättande och innehåll i de pedagogiska planeringar som nu samtliga lärare upprättar. Rektorn och två lärare har deltagit i Skolverkets implementeringsinsatser när det gäller den nya skollagen och Lgr 11. Som ett led i implementeringsarbetet har rektorn skapat förutsättningar för att utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen genom beslutet att alla lärare ska upprätta pedagogiska planeringar. Rektorn uppger i intervjun att lärarna vid ett tillfälle under höstterminen delgett varandra pedagogiska planeringar och att det då konstaterades att arbetslagen och lärarna kommit olika långt gällande kvaliteten i de pedagogiska planeringarna. Arbetet med att ta fram och använda pedagogiska planeringar är därför ett prioriterat utvecklingsområde på skolan. I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att de pedagogiska planeringarna är tillgängliga för övriga lärare på skolan, men även för elever och föräldrar via det digitala system skolan använder sig av.

Barsebäcks Montessoriskola har utformat det man benämner "Bedömningsunderlag för F-3". Det är en beskrivning av vilka olika diagnoser, tester och andra former av bedömningsstöd som används i svenska och matematik. Skolan använder exempelvis Skolverkets bedömningsstöd "Diamant" i matematik och i svenska följs elevernas kunskaper upp bland annat med stöd av olika skriv- och läsutvecklingsscheman. De nationella ämnesproven ingår också i

beskrivningen. Skolan har också tidigare använt sig av så kallade "checklistor" där målen i de tidigare kursplanerna konkretiseras samt beskrivningar med konkreta exempel som lärarna använt som stöd för sina bedömningar. Vidare framkommer i intervjuer med lärarna och rektorn att skolan inte har reviderat sina checklistor så att de stämmer med kunskapskraven i de nu gällande kursplanerna.

Implementeringsarbetet har hittills haft tydligt fokus på upprättande av pedagogiska planeringar utifrån Lgr 11 och i mindre omfattning på bedömning och dokumentation. Tidigare använde skolan sig av portfolio, för att sedan avskaffa det under en period, men nu har lärarna börjat använda det igen. Intervjuer med lärarna och den dokumentation Skolinspektionen tagit del av visar att lärarna kommit olika långt i användandet av portfolio som ett bedömningsstöd. Rektorn beskriver i intervjun att i det digitala system skolan använder sig av finns möjlighet att använda sig av en så kallad digital portfolio, men även här varierar det i vilken utsträckning lärarna använder det som ett bedömningsstöd. Lärarna och rektorn beskriver i intervjuerna att skolan ännu inte utvecklat gemensamma rutiner och former för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanerna, mer än de som görs i upprättandet av skriftliga omdömen. I arbetet med hur lärarna formulerar sig i de individuella utvecklingsplanerna och skriftliga omdömena har lärarna tagit fram ordlistor som innehåller exempel på hur lärarna kan uttrycka sig i formuleringarna. Rektorn menar att de formuleringar som finns i det digitala system skolan använder sig av när det gäller de skriftliga omdömena skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i sin dokumentation. De intervjuade lärarna uppger att de i respektive arbetslag fört diskussioner om ett gemensamt och sakligt språk, men inte skolan som helhet. Lärarnas uppfattning är att det finns ett mer gemensamt språk inom arbetslagen och att nästa steg i arbetet är att utveckla det i syfte att säkerställa att samtliga lärare och arbetslag har ett gemensamt och sakligt språk.

Lärarna uttrycker i intervjuer att den samverkan som sker i arbetet med att säkerställa att bedömningarna är likvärdiga främst sker i respektive arbetslag. Vidare uppger de intervjuade lärarna att det vid granskningen inte finns någon systematik när det gäller att säkerställa att det görs likvärdiga bedömningar på skolan, men att det finns förslag på att regelbundet träffas för att diskutera bedömningar.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen utifrån kursplanerna. Rektorn behöver dock tillsammans med lärarna fortsätta arbetet med att utveckla gemensamma rutiner och former för bedömning och dokumentation av elevernas kunskaper i syfte att säker-

ställa att bedömningen är likvärdig. I skolans pågående utvecklingsarbete har rektorn skapat förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling, men behöver vidareutveckla arbetet så att det omfattar samtlig personal.

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektor tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att arbetslagen varje termin lämnar in en form av verksamhetsredogörelse samt en utvärdering till rektorn som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. De intervjuade lärarna menar att det i samband med dessa redovisningar inte förekommer några rutiner för hur lärarna tillsammans ska jämföra och analysera skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen. Rektorn menar dock att lärarna fortlöpande genomför uppföljningar i svenska och matematik genom de bedömningsstöd som skolenheten har beslutat att använda sig av. Dessa uppföljningar utgör sedan underlag till de avstämningstillfällen under läsåret då rektorn begär in sammanställningar. De skolgemensamma underlag som används för att följa upp och utvärdera kunskapsresultaten är sammanställningar av resultat på nationella prov, Skolverkets bedömningsstöd Diamant samt andra bedömningsstöd i svenska och matematik. Enligt intervjuade lärare används inget skolgemensamt bedömningsstöd i övriga ämnen i årskurserna 1-3. Som underlag används även elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Av intervjuer med lärare framgår att det inte finns gemensamma rutiner för att följa upp och utvärdera arbetet med kunskapsbedömningar på skolan. Rektorn diskuterar och analyserar resultaten på de nationella ämnesproven i matematik och svenska tillsammans med de lärare som genomfört proven i matematik och svenska i årskurs 3. Resultaten och den analys som skett utifrån de senast genomförda nationella ämnesproven, gällande att till exempel undervisningen behöver ändras så att den blir mer varierad är ingenting som övriga lärare tar del av. Lärarna menar dock att organisationen med så få lärare i årskurserna 1-3 underlättar för dem att ha ett kontinuerligt samarbete kring bland annat elevernas kunskapsutveckling och bedömningar.

Då det inte finns några gemensamma rutiner och former för bedömning och dokumentation har rektorn och lärarna inte systematiskt följt upp och utvärderat detta.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver ta ett ökat ansvar för att skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och övrigt bedömningsstöd som skolan använder sig av. Rektorn behöver även tillsammans med lärarna, följa upp och utvärdera skolans rutiner och former för bedömning och dokumentation så att det blir en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

I intervjuer med lärarna framkommer att de vid planering av undervisningen utgår från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav och detta bekräftas också genom de pedagogiska planeringar Skolinspektionen tagit del av. Där anges till exempel i en matematikplanering att eleven ska kunna formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier och metoder, använda och analysera matematiska begrepp, välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter, föra och följa matematiska resonemang, använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser. I en planering för temaområdet "Vi och vår värld" anges bland annat att eleverna ska utveckla sin förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, utveckla förmågan att göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker samt utveckla förmågan att analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen.

I de planeringar som Skolinspektionen tagit del av finns exempel på att läraren också planerat för bedömning. Av planeringen "Vi och vår värld" framgår att eleverna bland annat kommer att bedömas när det gäller att kunna beskriva

förutsättningar för liv, kunna göra enkla undersökningar av omvärlden genom att använda karta och glob, känna till FN och dess arbete, göra undersökningar som handlar om vatten och luft med enkla metoder, dokumentera undersökningarna i bild och med ord samt beskriva vattnets kretslopp. Detta kommer enligt planeringen att bedömas bland annat med hjälp av att "eleven ska undersöka, skriva ner och förklara vad man lärt om vatten, land och luft, lyssna på kamrater och följa med i deras berättelser, visa på kartan vad som är land och hav, berätta vad man lärt genom det man har undersökt, läst, skrivit, sett på film eller bilder och lyssnat, visa på kartan var vi bor och var något annat land som du känner till ligger". Som framgår av ovan innehåller de planeringar som Skolinspektionen tagit del av beskrivningar av *hur* eleverna ska visa sina kunskaper och *vad* i kunskapskraven som ska bedömas. *När* eleverna kommer att bedömas framgår inte i de planeringar Skolinspektionen tagit del av. I intervjuer med lärarna framkommer att de gör bedömningar av elevernas kunskaper i den fortlöpande undervisningen, men har inte planerat systematiskt för att bedömningen ska vara en integrerad del i undervisningen, för att på så vis följa och stödja elevernas kunskapsutveckling. Förklaringarna till att bedömning inte alltid ingår i planeringen av undervisningen är flera, bland annat beskriver lärarna i intervjun svårigheterna kring att göra bedömningar av vilken kunskapsnivå som det är rimligt att begära av en elev i tidigare årskurser i förhållande till vad kunskapskraven anger.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna vid planeringen av undervisningen utgår från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav. Vidare bedömer Skolinspektionen att lärarna identifierar och planerar *vad* i kunskapskraven som ska bedömas och *hur* eleverna ska visa sina kunskaper, men behöver vidareutveckla sitt arbete när det gäller *när* bedömningen ska ske. Lärarna behöver planera så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra och stödja lärandet för eleverna.

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Elevernas förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla och på vilka grunder bedömningen sker

Av intervjuer med elever framkommer att deras förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla i ämnena är begränsad. Enligt eleverna informeras de främst om vad de ska göra och mindre om vilka kunskaper de ska utveckla. Det framkommer dock exempel där eleverna bättre kan beskriva de kunskapskrav som ska uppnås, exempelvis i matematik och svenska och det beror främst på att kunskapskraven finns angivna i de läromedel skolan använder sig av. Eleverna beskriver också att de vid utvecklingssamtalen sätter upp mål för vad de ska arbeta med i sin kunskapsutveckling. Eleverna har även mål från den individuella utvecklingsplanen uppsatta vid sin arbetsplats som lärare och elev tillsammans diskuterar och utvärderar. Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår dock att det finns en variation mellan hur lärarna formulerar sig. Det finns få exempel på vilka förmågor och kunskaper eleverna ska utveckla, utan formuleringarna tenderar till att beskriva vad eleverna ska *göra* som "arbeta lugnt och koncentrerat och ta mig tid när jag skriver och ritar" och "skriva fler berättelser med inledning, handling och avslutning och ibland skriva in dem i finskrivsboken". Eleverna uppger att målen de har uppsatta vid sina arbetsplatser är de samma som i den individuella utvecklingsplanen, men att det händer att lärarna ibland skriver till ytterligare mål så som exempelvis "bestäm på morgonen vad du ska hinna med under dagen", "kom igång snabbt och använd sedan tiden i skolan till att arbeta, "lära dig den digitala klockan" och "tusenfotingen ska vara klar till jul och Igelkotten och Haren ska vara klart vecka 7". Både lärare och elever uppger att eleverna i större utsträckning känner till vad de ska kunna i svenska, matematik jämfört med övriga ämnen.

De intervjuade lärarna uppger att de blir mer och mer medvetna om processerna kring återkoppling och bedömning och menar att de regelbundet resonerar och redogör för eleverna vad de ska kunna efter genomfört arbetsområde och det sker oftast när arbetsområdet sätter igång. De intervjuade eleverna kan dock inte ge några exempel där lärarna resonerat med eleverna om förmågor som de ska utveckla kopplat till fakta eller innehåll. Några av de intervjuade eleverna menar att lärarna beskriver för dem inför ett arbetsområde vad de ska kunna, men inte när och hur bedömningen ska ske. I granskningen framkom-

mer vidare att eleverna i varierande grad känner till på vilka grunder de bedöms. Flera av de intervjuade eleverna känner dock till läroplanen och att det i den finns angivet vad de ska kunna. Eleverna beskriver att det mest vanligt förekommande sättet som bedömning sker är genom olika tester och diagnoser, men att lärarna också ställer frågor på det eleverna redovisat för att kontrollera vad de lärt sig.

Återkoppling

Den återkoppling som sker är främst i form av skriftliga kommentarer på elevernas arbeten. Enligt intervjuade lärare och elever sker även återkoppling i undervisningssituationer som då är muntlig, vilket konkret innebär att läraren går runt i klassrummet och kommenterar det eleverna gör och även uppmuntran. Eleverna berättar och visar i sina arbetsböcker att läraren markerar när de gjort färdigt ett avsnitt eller en uppgift genom att skriva ett "R eller en stjärna" alternativt markera om uppgiften är fel. Eleverna vet inte vad som varit bra och har inte fått någon information om vad de ska göra för att prestera bättre nästa gång. Utifrån intervjuerna visar det sig att lärarna har olika syn kring syftet med återkoppling och vad återkopplingen ska stödja. Det sker både muntlig och skriftlig återkoppling men det finns ingen riktig systematik kring när det ska ges. Lärarna beskriver att de försöker variera redovisningssätt så att eleverna får prova på olika varianter. Bedömning sker löpande under hela arbetets gång och det upplevs som nytt för lärarna och de menar att det är svårt att hinna med att både vägleda/återkoppla samt bedöma i pågående undervisningssituationer.

Dokumentation och bedömning gentemot kursplanernas kunskapskrav

Lärarna uppger att de inte har något gemensamt system för att fortlöpande dokumentera eller analysera elevernas kunskapsutveckling och jämföra denna med kursplanernas kunskapskrav. Varje lärare väljer sitt sätt att dokumentera elevernas kunskapsutveckling och det sker också med olika regelbundenhet mellan lärarna. Lärarna beskriver att de skaffar sig information om elevernas kunskapsutveckling genom rättning av genomförda uppgifter, men också genom att observera eleverna under lektionerna. Lärarna gör noteringar om elevernas kunskapsutveckling om det skett någon form av bedömning under en lektion. Intervjuade lärare beskriver att dessa noteringar handlar om både faktabedömning, men också bedömningar kopplade till kunskapskraven. Dessa används sedan som ett underlag inför utvecklingssamtalen och upprättandet av skriftliga omdömen och lärarna analyserar elevernas kunskaper, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav. Nationella ämnesprov ingår som en del när det gäller att bedöma kunskapsutvecklingen i matematik och svenska/svenska som andraspråk. Vid sidan av de nationella proven använder sig lärarna i svenska och matematik av olika

bedömningsstöd i form av diagnoser och andra typer av tester som exempelvis Skolverkets "Diamant". Vad gäller bedömningsstöd i övriga ämnen använder lärarna sig av egenproducerade material.

Individuella utvecklingsplaner

Av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av framgår att eleverna får skriftliga omdömen i alla ämnen de får undervisning i. Barsebäcks Montessoriskola använder sig av ett digitalt system för upprättandet av individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Mallen inleds med en uppföljning av föregående samtal och därefter görs en sammanfattning av nuläget och nya mål för eleven formuleras. I mallen för upprättandet av de skriftliga omdömena finns kunskapskraven i varje ämne angivet. Läraren gör en bedömning om "eleven har uppfyllt kunskapskravet", "har i nuläget förväntade kunskaper för kunskapskravet" alternativt "riskerar att inte uppfylla kunskapskravet". Målen i den framtidsytande delen av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av domineras av mål i svenska och matematik som eleverna ska arbeta med i sin kunskapsutveckling. Både lärare och elever uppger att det är ovanligt med framtidsytande mål i några andra ämnen än ovan. Barsebäcks Montessoriskola har i det digitala systemet också valt att beskriva elevens sociala situation och utveckling där det också görs en bedömning enligt ovanstående beskrivning. Skolinspektionen vill särskilt framhålla att om skolan väljer att göra en bedömning av elevens sociala utveckling ska det relateras till de mål som finns angivna i Lgr 11.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna behöver ge eleverna förståelse för vilka kunskaper de ska utveckla och tydliggöra på vilka grunder de bedöms. I detta arbete behöver lärarna analysera de kunskaper eleven har visat, göra helhetsbedömningar av dessa och jämföra med kursplanernas kunskapskrav. Vidare behöver lärarna utveckla ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen, men behöver ge eleverna kontinuerlig och framtidsytande återkoppling kring vad de behöver utveckla och hur detta ska ske, så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra deras lärande.

Lärarna använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen och de nationella ämnesproven används som ett stöd för att bedöma elevernas kunskaper. Lärarna behöver vid upprättandet av den individuella utvecklingsplanen tydligare relatera till kunskapskraven och utveckla den framtidsytande delen till att omfatta alla ämnen.

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Intervjuade lärare beskriver att de i samtal diskuterar med varandra om vad som har fungerat mer eller mindre bra i olika undervisningssituationer. De lärare som arbetar nära varandra med samma elevgrupp beskriver att de dagligen reflekterar över sin undervisning och att de i undervisningssituationer förändrar upplägget och att de vid något tillfälle förändrat undervisningen inom ett arbetsområde när de upptäckt att eleverna haft svårt med de uppgifter lärarna gett dem eller att de inte hunnit med så som planeringen förutsatt. De enskilda lärarnas reflektioner kan också handla om hur undervisningen fungerat för enskilda elever eller att läraren till exempel måste byta strategi. Det framkommer dock inga konkreta exempel på en mer systematisk utvärdering av undervisningen. Skolinspektionen konstaterar utifrån intervjuer med lärarna och rektorn att någon mer fördjupad analys och identifiering i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas vidare i förhållande till kraven i läroplanen förekommer i mycket ringa omfattning.

Då det inte finns några skolgemensamma bedömnings- och dokumentationsformer utvärderas inte detta heller av lärarna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna behöver identifiera och analysera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen samt i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen. Utvärdering av i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna är ändamålsenliga behöver också genomföras då det inte sker idag.

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Av intervjuer med lärare, elever och vårdnadshavare framgår att lärarna genomför utvecklingssamtal tillsammans med elev och vårdnadshavare varje

termin. Inför utvecklingssamtalen får vårdnadshavarna ta del av de skriftliga omdömena via det digitala system skolan använder sig av. De skriftliga omdömen Skolinspektionen tagit del av omfattar alla ämnen som eleverna får undervisning i. Av intervjun med vårdnadshavare framgår att alla ämnen berörs i samtalen och elev och vårdnadshavare ges möjlighet att uttrycka sina åsikter. Av intervjun med vårdnadshavarna framgår också att om de önskar information om elevens kunskapsutveckling vid fler tillfällen än vid utvecklingssamtalen kan de ta kontakt med läraren för ett besök i skolan eller att på annat sätt få information.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger fortlöpande information till vårdnadshavare om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav.

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Lärarna beskriver i intervjuerna olika sätt som eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på. Även eleverna ger i intervjuerna exempel på vilka sätt de kan visa sina kunskaper på. Exempel på sådant som lärarna och eleverna nämner är främst skriftliga och muntliga redovisningar, men det framkommer också exempel på dockteater som redovisningsform efter ett sagotema. Lärarna uppger att de eftersträvar att använda olika underlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling, dock framgår av intervjuer med lärarna och elever att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning de använder sig av ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper. Dessa skillnader framgår också av de pedagogiska planeringar som Skolinspektionen tagit del av. Lärarna beskriver att de under lektionerna använder sig av observation i stor utsträckning för att bedöma elevernas och vad de behöver utveckla. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att bedömning tenderar att handla om att

kontrollera faktakunskaper, trots att de lärare Skolinspektionen intervjuat uttrycker att arbetet med att utveckla de långsiktiga förmågorna i kunskapskraven är prioriterat och att kunskap inte bara handlar om fakta. Även här framgår av intervjuer att det finns en variation mellan lärarna. Av intervjuer med lärare och elever framkommer att det är läraren som till stora delar styr på vilket sätt eleverna ska visa sina kunskaper.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att arbetet med att utveckla allsidiga underlag och former för bedömning av elevernas kunskaper så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt behöver vidareutvecklas så att det omfattar samtliga lärare.

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

I intervjuer med rektorn, lärare och vårdnadshavare framkommer att vårdnadshavarna informerats allmänt om den nya skollagen och Lgr 11 vid föräldramöten vid höstterminens start. Lärare och vårdnadshavare uppger i intervjuerna att kunskapskraven finns tillgängliga i både de pedagogiska planeringarna, men också i det digitala system skolan använder sig av för upprättandet av skriftliga omdömen. Intervjuade vårdnadshavare är eniga kring att de får information i tillräcklig omfattning om kunskapskraven i de ämnen som eleverna får undervisning i.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Syfte och frågeställningar

Forskning och utvärderingar visar att många lärare upplever en osäkerhet kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i de tidigare skolorna. Lärarna menar också att skolorna saknar ett gemensamt förhållningssätt och rutiner för dokumentation när det gäller att följa och bedöma elevers kunskapsutveckling. Lärarnas osäkerhet kan leda till att bedömningar och individuella utvecklingsplaner saknar koppling till kunskapskraven i de nationella kursplanerna.

Forskning visar att bedömning kan vara ett verktyg för att löpande stödja elevernas lärande och utveckling. Det handlar om att eleverna får möjlighet att fortlöpande visa de kunskaper som framgår av kunskapskraven i kursplanerna och att de förstår vilka grunder de bedöms utifrån, var de befinner sig i förhållande till kunskapskraven och hur de kan göra för att ytterligare utveckla sina kunskaper.

Syftet med projektet är att undersöka om de bedömningsunderlag lärarna använder och de bedömningar lärarna gör är relaterade till kunskapskraven i de nationella kursplanerna och i övrigt sker i enlighet med styrdokumentet. Detta mot bakgrund av att en ny läroplan för grundskolan, Lgr 11, införs under 2011. Granskningen syftar dessutom till att hitta goda exempel på hur lärare arbetar med bedömning för att främja lärande som en integrerad del i lärandeprocessen tillsammans med eleven.

De centrala frågeställningarna är:

- Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?
- Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår av kursplanernas kunskapskrav?

Metod och material

Granskningen inleds genom att inspektörerna innan skolbesöket tar del av olika dokument och gör en dokumentanalys. Rektorn har exempelvis svarat på en verksamhetsredogörelse och skickat in olika dokument skolan har i arbetet kring bedömning till inspektörerna inför skolbesöket.

Varje skolbesök består av intervju med rektor, lärare (både i grupp med 6-8 lärare i åk 1-3, och djupintervju med två lärare i åk 3), elever i åk 3 (i grupp med cirka 6 elever) och vårdnadshavare i åk 3 (i grupp med 6-8 personer). I de fall då den besökta skolan består av ett fåtal lärare och elever kan samman-

sättningen vid intervjuerna komma att anpassas till detta. Besöket avslutas med en återkoppling till rektor kring inspektörernas preliminära bedömningar.

Tabellen visar antalet intervjuade vid Barsebäcks Montessoriskola.

Barsebäcks Montessoriskola	Antal
Intervjuade elever	11
Intervjuade lärare	6
Intervjuade vårdnadshavare	3

Författnings- och forskningsstöd i Skolinspektionens kvalitetsgranskning Kunskapsbedömning i grundskolan årskurs 1-3

Författningar

Lagar

- Skollagen (2010:800)

Förordningar

- Skolförordning (SFS 2011:185)
- Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

Skolverkets föreskrifter

- Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen

Skolverkets allmänna råd

- Skolverkets allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16) (AR IUP)
- Skolverkets allmänna råd, Planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:149) (AR Planering)

Forskningsstöd

- Skolverkets stödmaterial: Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter
- Skolverkets kunskapsöversikt: Kunskapsbedömning – Vad, hur och varför?

1. Gör läraren fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling utifrån kursplanernas kunskapskrav?

1.1 Rektor tar ansvar för att lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav

Här undersöks om rektorn tar ansvar för och skapar förutsättningar för lärarnas gemensamma arbete med kunskapsbedömningar utifrån kursplanernas kunskapskrav.

Inom detta område granskas följande:

- Rektor tar ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla gemensamma rutiner och former för att planera undervisningen och för att bedöma och dokumentera elevernas kunskaper utifrån kursplanernas kunskapskrav (2 kap. 9 § och 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8, AR IUP, AR Planering).
- Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna använder ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen (AR IUP).
- Rektorn skapar förutsättningar för en likvärdig bedömning inom skolenheten (1 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.8, AR Planering).

Författningsstöd

1 kap. 9 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskolenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

/.../ Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet/.../.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11 punkt 2.8

2.8 REKTORNS ANSVAR

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Elevers lärare bör

- informera elev och vårdnadshavare om vilka kunskaper och kunskapskvaliteter som ska bedömas

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Rektorn bör

- organisera verksamheten så att lärarna ges förutsättningar att planera undervisningen
- utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna

Kunskapsbedömning

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Dokumentation

Lärare bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger en grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.2 Skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete kring kunskapsbedömning

Här undersöks om rektorn ser till att det finns ett kvalitetsarbete kring kunskapsbedömningar på skolan genom att följa upp och utvärdera detta arbete samt huruvida resultaten av det används. Vidare handlar bedömningspunkten om rektorn tillsammans med lärarna analyserar skolans kunskapsresultat och resultaten på de nationella proven.

Inom detta område granskas följande:

- Rektorn använder skolans kunskapsresultat i kvalitetsarbetet genom att skapa förutsättningar för att lärarna tillsammans jämför och analyserar skolans kunskapsresultat och hur de förhåller sig till resultaten från de nationella proven och eventuellt annat bedömningsstöd (*AR Planering*).
- Rektorn följer tillsammans med lärarna upp och utvärderar de rutiner och former för bedömning och dokumentation som används så att de är ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete (*4 kap. 4- 6 §§ skollagen, AR Planering*).

Författningsstöd

4 kap. 4-6 § skollagen

Enhetsnivå

4 § Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet

5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Dokumentation

6 § Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolanKunskapsbedömning

Läraren bör

- tillsammans på skolenheten regelbundet analysera och diskutera hur olika elevprestationer bedöms i förhållande till kunskapskraven
- som stöd för bedömningen av elevernas kunskaper jämföra resultaten på de nationella ämnesproven med den egna dokumentationen och analysera skillnader och likheter i resultaten

Rektorn bör

- stödja lärarna i deras arbete med att bedöma elevernas kunskaper genom att tillsammans med dem utveckla gemensamma rutiner och former för att utvärdera elevernas kunskaper

Uppföljning

Rektorn bör tillsammans med lärarna systematiskt och kontinuerligt

- följa upp formerna för utvärdering och bedömning av elevernas kunskaper
- följa upp och utvärdera de rutiner och former för dokumentation som används så att de är effektiva och ändamålsenliga för ett systematiskt kvalitetsarbete.

1.3 Bedömning ingår i lärarnas planering av undervisningen

Här undersöks om lärarna vid planering av undervisningen utgår från kursplanerna samt om lärarna även planerar för hur bedömningen av eleverna ska gå till så att den blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna utgår vid planeringen av undervisningen från kursplanernas syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1-2 §§ skolförordningen, AR Planering).
- Lärarna identifierar och planerar hur eleverna ska visa sina kunskaper, vad i kunskapskraven som ska bedömas och när bedömningen ska ske (AR Planering).
- Lärarna planerar så att bedömningen systematiskt blir en integrerad del i undervisningen för att tillsammans med eleverna följa och stödja elevernas

kunskapsutveckling i undervisningen och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete för att synliggöra lärandet för eleverna (*AR Planering*).

Författningsstöd

1 kap. 11 § skollagen

För varje skolform och för fritidshemmet skall gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

9 kap. 1-2 §§ skolförordningen

Utbildningens innehåll och omfattning

Läroplan och kunskapskrav

1 § För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kunskapskrav.

2 § Kunskapskrav ska finnas för

- matematik, svenska och svenska som andraspråk samt gemensamt för samhällsorienterande ämnen och för naturorienterande ämnen i årskurs 3,
- samtliga ämnen utom moderna språk i årskurs 6, och
- samtliga ämnen i årskurs 9.

Kunskapskraven i årskurs 3 och 6 anger den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev vid slutet av årskursen. Kunskapskraven i årskurs 9 anger den kunskapsnivå som krävs för ett visst betyg när ett ämne avslutas.

Lgr 11, 3 Kursplaner

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Planering

Läraren bör vid planeringen av undervisningen

- tydliggöra vilka delar av ämnets syfte som undervisningen i det aktuella arbetsområdet ska inriktas mot och utifrån det avgöra hur det centrala innehållet ska kombineras och behandlas så att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven
- identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå ifrån i det aktuella arbetsområdet och avgöra hur eleverna ska få visa sina kunskaper

- skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling och kontinuerligt ge återkoppling på deras arbete

1.4 Lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskaper samt om läraren ger framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla i förhållande till kunskapskraven och hur detta ska ske. Vidare handlar det om hur lärarens bedömning blir en integrerad del av undervisningen tillsammans med eleverna.

Inom detta område granskas följande:

- Läraren ger eleven förståelse för vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla i alla ämnen och på vilka grunder de bedöms (*Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling och ger kontinuerlig och framåtsyftande återkoppling kring vad eleverna behöver utveckla och hur detta ska ske så att bedömningen blir en integrerad del i undervisningen tillsammans med eleverna för att synliggöra lärandet (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper utifrån kunskapskraven i alla ämnen och använder aktuella bedömningsunderlag för att upprätta individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen (*10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11, 2.7*).
- Lärarna analyserar regelbundet de kunskaper eleven har visat, gör helhetsbedömningar av dessa och jämför med kursplanernas kunskapskrav (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).
- Lärarna använder resultaten från nationella proven för att bedöma elevers kunskapsutveckling (*9 kap. 20-22 §§ skolförordningen*).
- Lärarna använder ändamålsenliga rutiner och former för dokumentation som främjar elevernas kunskapsutveckling och väl återspeglar deras kunskaper i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (*AR IUP, AR Planering*).

Författningsstöd

10 kap. 13 § skollagen

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och (...)

9 kap. 20-22 §§ skolförordningen

Nationella ämnesprov

20 § Nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 9, även som stöd för betygssättning.

21 § Ämnesprov ska användas i

1. matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3, 6 och 9,
2. engelska i årskurs 6 och 9, och
3. biologi, fysik eller kemi i årskurs 9.

Ämnesprov som avses i första stycket 3 ska fördelas så att varje elev ska delta i prov i endast ett ämne och att antalet provdeltagare så långt som möjligt blir lika stort för varje ämnesprov.

22 § Ämnesprov ska genomföras i slutet av årskursen. Statens skolverk får dock meddela föreskrifter om att ämnesprov i årskurs 9 får genomföras vid en annan tidpunkt.

Skolverket får meddela närmare föreskrifter om ämnesprov.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag**Rättigheter och skyldigheter**

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har /.../.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

/.../

Mål

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna /.../.

Riktlinjer**Läraren ska**

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../.

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Skolans lärare bör

- ha gemensamma rutiner och former för dokumentation av eleverna kunskapsutveckling
- utveckla ett gemensamt och sakligt språk i dokumentationen

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Genomförande

Läraren bör i sin ledning av undervisningen

- försäkra sig om att undervisningen leder mot de mål som konkretiseras i planeringen genom att anpassa undervisningen till varje enskild elevs behov av stöd och stimulans
- se till att eleverna förstår syftet med de aktiviteter som ska ske i undervisningen, vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper
- kontinuerligt ge varje elev konstruktiv återkoppling på hennes eller hans kunskapsutveckling och tydliggöra vad som behöver utvecklas vidare

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- kontinuerligt analysera de kunskaper som eleven visat utifrån vad som behandlats i undervisningen, för att kunna göra helhetsbedömningar av kunskaperna och jämföra dessa med kunskapskraven
- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och dokumentera undervisningen
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad som är syftet med undervisningen och hur den ska genomföras
- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevernas kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygssättning med elever och vårdnadshavare

1.5 Lärarna följer upp undervisningen

Här undersöks hur lärarna följer upp och utvärderar sin planering och undervisning samt bedömnings- och dokumentationsformer.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna analyserar i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna identifierar vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till läroplanen (*AR Planering*).
- Lärarna utvärderar i vilken mån bedömnings- och dokumentationsformerna som används är praktiska och ändamålsenliga (*AR Planering*).

Författningsstöd

Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg

RIKTLINJER

Läraren ska

utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Uppföljning

Läraren bör

- analysera i vilken utsträckning planeringen och genomförandet av undervisningen har gett eleverna möjlighet att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen
- identifiera vad som behöver utvecklas i den egna undervisningen för att eleverna ska ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt i förhållande till de nationella målen, samt
- utvärdera i vilken mån de bedömnings- och dokumentationsformer som används är ändamålsenliga

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - genomföra, följa upp och utvärdera undervisningen

1.6 Lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskaper

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare fortlöpande information om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanerna.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav (3 kap. 4 §, 10 kap. 12 § skollagen, Lgr 11, 2.4 och 2.7).

Författningsstöd

3 kap. 4 § skollagen

Eleven och elevens vårdnadshavare och vårdnadshavare för ett barn i förskolan ska fortlöpande informeras om elevens eller barnets utveckling.

10 kap. 12 § skollagen

Utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Lgr 11, 2.4 SKOLA OCH HEM

Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.

Läraren ska

- samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling, och
- hålla sig informerad om den enskilda elevens personliga situation och iaktta respekt för elevens integritet.

Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG

Riktlinjer

Läraren ska

- genom utvecklingssamtal och den individuella utvecklingsplanen främja elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn,
- med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål fortlöpande informera elever och hem om studieresultat och utvecklingsbehov

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolanDokumentation

Läraren bör

- använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl återspeglar elevens kunskaper och som ger grund för kommunikation av bedömning och betygsättning med elever och vårdnadshavare

2. Ges eleverna möjlighet att visa de kunskaper som framgår kursplanernas kunskapskrav?

2.1 Lärarna använder ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper

Här undersöks om läraren har ett allsidigt underlag för att bedöma elevernas kunskaper och om lärarna använder olika underlag för bedömning samt om eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarnas bedömning av elevernas kunskaper är allsidig och olika underlag används för att analysera kunskaperna så att eleverna ges goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt (*Lgr 11, 2.7, AR Planering*).

Författningsstöd**Lgr 11, 2.7 BEDÖMNING OCH BETYG**

Skolans mål är att varje elev

- utvecklar ett allt större ansvar för sina studier, och
- utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat och ställa egen och andras bedömning i relation till de egna arbetsprestationerna och förutsättningarna.

Riktlinjer

Läraren ska

/.../

- utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn /.../

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Kunskapsbedömning

Läraren bör

- använda sig av ändamålsenliga bedömningsformer som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper på olika sätt

2.2 Vårdnadshavares kännedom om kunskapskraven

Här undersöks om lärarna ger vårdnadshavare information om kunskapskraven i alla ämnen som eleven får undervisning i.

Inom detta område granskas följande:

- Lärarna ger vårdnadshavarna information om kunskapskraven i alla ämnen som eleverna får undervisning i (*Lgr 11,1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.4., AR IUP*).

Författningsstöd

Lgr 11, 1, Skolans värdegrund och uppdrag

Rättigheter och skyldigheter

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. /.../

Lgr 11, 2.4

Läraren ska

Samverka med och fortlöpande informera föräldrarna om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling,

Allmänna råd och kommentarer, Den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen

Utgångspunkter för den individuella utvecklingsplanen – bedömning och utvecklingssamtal

Elevers lärare bör

- beskriva hur de nationella målen har konkretiserats i undervisningen

Den individuella utvecklingsplanens innehåll

De skriftliga omdömena bör

- utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande

Den framtidsytande planeringen bör

- sammanfattande ange vilka kunskaper och förmågor eleven ska utveckla.

Allmänna råd med kommentarer om planering och genomförande av undervisningen – för grundskolan, grundsärskolan, sameskolan och specialskolan

Dokumentation

Läraren bör

- dokumentera sina planeringar och uppföljningar så att de ger stöd för att
 - kommunicera med elever och vårdnadshavare vad syftet är med undervisningen och hur den ska genomföras.